

Leinosten sukulehti

2-2021

Leinosten sukua lemmikkeineen Kajaanin kirkon portailla elokuun 2021 sukutapahtumassa

Leinosten sukulehti 2-2021 on luettavissa värillisenä www.leinonet.fi

Leinosten sukulehti 2-2021

Sukukokous Kajaanissa 2021	3
Vuosikokouksen pöytäkirja	7
Hallitus ja yhteyshenkilöt	8
Leinokset Tampereella	9
Kahvilayrittäjä Markku Leinonen	10
Kuusamon Paanajärven Leinosia lottina	12
Tuhkattujen muistojen Paanajärvi	17
Taitoluistelulupaus Neea Lehtiniemi	18
Tapio Leinonen: Mainuan Leinokset	20
Bertta Hietämäki muistokirjoitus	24
Martti Häikiö: Wadén	27
Markku Leevi Leinosen muistolle	28
Reppureissaajan talvieväitä	30
Merkkipäivät	31

Jäsenten yhteystietojen päivitys

Pyydämme kaikkia jäseniämme tarkastamaan jäsentietojensa oikeellisuuden. Erityisesti toivomme, että ilmoitatte sähköpostiosoitteenne. Jos olet muuttanut tai et ole muuten saanut lehteäsi, otathan yhteyttä tietojen päivittämiseksi. Toivomme omaisten ilmoittavan poisnukkuneesta jäsenestä. Voit päivittää tietosi myös itse rekisteröitymällä jäsenpalveluumme netissä, membook.fi.

Jäsenpalvelut: Jaana Sarkkinen, 0500 333 308, jaana.sarkkinen@saunalahti.fi

Ilmoita lehdessä

Kerro yrityksestäsi ja tuotteistasi muille Leinosille! Ilmoitustilaa myy taloudenhoitaja.

Hallitus ja yhteystiedot

Sukuseuran ja eri palveluista vastaavien henkilöiden yhteystiedot löytyvät sivulta 8.

Lehden toimitus

Päätoimittaja, lehden ulkoasu Eija Leinonen
Toimittaja, kuvaaja Veli Matti Leinonen
Kotisivujen ylläpito Tuomas Honka

Paino

KTMP Group Ab, Singsby 2022
34. vuosikerta. ISSN 0786-2679

Lehti on värillisenä nettisivuilla www.leinokset.fi

Leinosen sukuseura ry

Sukuseuran tarkoituksena on selvittää suvun vaiheita ja historiaa, vaalia suvun perinteitä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta jäsentensä keskuudessa.

Sukuseura järjestää yhteisiä sukupäiviä, retkiä, kerää ja arkistoi sukua koskevaa tietoutta, selvittää ja auttaa suvun jäseniä selvittämään suvun vaiheita sekä saattaa tutkimustyön tulokset jäsenten tietoon sekä harjoittaa sukuseuran tarkoituspäiriä edistävää julkaisutoimintaa.

Seura pitää luetteloa jäsenistään ja julkaisee 2 kertaa vuodessa ilmestyvää sukulehteä. Sukuseuran jäseneksi voidaan hyväksyä jokainen 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka isän tai äidin puolelta on sukuun kuuluva tai joka on sukuun kuuluvan aviopuoliso tai leski.

Liity jäseneksi

Leinosen sukuseuran vuoden 2022 jäsenmaksu on 25€. Ainaisjäsenyys on mahdollista lunastaa 2021 loppuun asti, ainaisjäsenmaksu 200€ (poistuu säännöistä).

Voit tehdä sähköisen jäsenhakemuksen sukuseuran nettisivulla leinokset.fi. Klikkaa 'Liity jäseneksi', ja avaa linkki, joka ohjaa sinua rekisteröitymisessä (palvelun tarjoaa Membook). Saat ilmoituksen jäsenyydestäsi sekä jäsenmaksulaskun ilmoittamaasi sähköpostiin.

Mikäli hakemisessa ilmaantuu rekisterin käyttöön liittyviä teknisiä ongelmia, ole yhteydessä suoraan Membookin asiakaspalveluun info@membook.fi tai puh: +358 45 7874 6100. Jos sinulla ei ole käytössäsi nettiyhteyttä, ota yhteyttä sihteeriimme, Jaana Sarkkinen, 0500 333 308, jaana.sarkkinen@saunalahti.fi.

Vuosikokous, esitelmiä ja muuta ohjelmaa turvavälein ja -varustein hotelli Scandicin luentosalissa

'Oma sukuni merkitsee minulle jatkumoa historiasta nykypäivän kautta tulevaisuuteen'

Mitä oma suku sinulle merkitsee?

Kysyimme tätä Leinosten vuosittaisessa sukukokouksessa Kajaanissa 21.–22.8. elokuuta. Tässä tapahtumassa pohdimme yhdessä myös sukuseuran tehtäviä, arvoja ja tulevaisuutta. Kuuntelimme hallituksen ajatuksia uusista toimintamalleista ja ruodimme yhdistyksen sääntömuutosta.

Toki ehdimme seurustella keskenämme. Ja hauskaahan se taas oli pitkän tauon jälkeen – vaikkakin maskin takaa mumisten ja silmälasitkin ajoittain huuruksina, halauksiakin vältellen. Ihmeteltiin Ämmäkosken kanavalla tervasoutua ja kuunneltiin haitarimusiikkia, seurattiin roolipöytäesitystä Kajaanin linnan naisesta ja bussiajelullekin ehdittiin. Luentosalissa keskityimme esitelmiin Kajaanista ja kuulumme kauniista musiikkia. Kuvakoosteet kertovat lisää.

Kiitos Mari & perhe tapahtuman käytännönjärjestelyistä ja kiitos Teuvo järjestelyistä ja hyllyttävistä spiikeistäsi!

Vastauksia pinkeiltä tarhalapuilta

Näin Leinoset kirjoittivat suhteestaan omaan sukuunsa. Vastaukset kiteyttävät hyvin myös sukuseuramme olemassaolon merkityksen.

'Olen osa suuremmasta kokonaisuudesta, olen ketjun yksi lenkki.'

'Suku on juuret omalle identiteetille. Suku on laajempi näkemys olemiselleni. Suvusta löydän kaikenlaista niin menestystä kuin tappiota – saan itseäni kohtaan armollisuutta. Suku on yksinäisyyden torjuntaa.'

'Yhteydenpito antaa voimaa ja uskoa tulevaisuuteen. Nuorten elämän seuraaminen mielenkiintoista ja antoisaa. Yhteenkuuluvuuden tunne.'

'Toimintakulttuuria ja toimintatapojen jatkuvuutta. Yhteisöllisyys ja tuki, turva.'

'Leinosen suku on elämäni, elämäni perusta sekä pieni suuri Leinosen suku sekä kotini, kotiseutuni.'

'Menneet sukupolvet heijastuvat omaan minään.'

'Oma suku: omanlainen kulttuuri, läheisyys, yhteinen historia, oma perhe.'

Tarja Leinonen ja tytär Mari jakoivat hymyjä ja nimilappuja osallistujille

Kuvamuistoja Kajaanista

Kajaanin sukutapahtumaa ovat kuvanneet Martti Häikiö, Jaana Sarkkinen ja Eija Leinonen

Liisa ja Yrjö Leinonen lauantaiamun tervetuliaiskahveilla.

Tervakanavan soutu näytöksessä Yrjö intoutui muistelemaan isänsä Isak Leinosen (puuseppä Säräisniemen Juusolasta) tarinoita nuoruudestaan: "Isä oli setänsä kanssa soutanut tervaa Säräisniemeltä Oulujokia myöten Ouluun. Paluumatkalle oli veneeseen lastattu mm. viinitynnyreitä seurakunnan tarpeisiin. Olivat sedän kanssa hieman maistaneet kirkkoviiniä."

Tervavene ja taustalla Kajaanin linna

Tapio ja Pirkko Leinonen Ämmäkosken kanavalla

Matkailuopas Aira Väyrynen-Larenzos Kajaanin linnan naisen Lucia Grothusenin roolissa. Grothusen (s.1576, k.1640-luvun lopulla) piti miehensä Johannes Messeniuksen hengissä tämän vankeusvuosien ajan ja huolehti tämän elämäntyöstä.

Hotelli Scanidicin aulan nurkkaukseen kokoontuttiin päivän ja illan mittaan vaihtamaan kuulumisia. Vasemmalta Jaana Sarkkinen, Jarmo Ahonen, Teuvo Leinonen, Matti ja Eila Leinonen ja Martti Häikiö.

Rovasti Aila Kempvaisen järjestämä sanajumalanpalvelus sunnuntaina jokirannassa Rantapuistossa.

Vuosikokouksen päätöksiä

Leinosen sukuseuran vuosikokous 22.8.2021, Hotelli Scandic Kajanus, Kajaani. Pöytäkirja tehdyistä esityksistä ja päätöksistä alla tiivistettynä.

- 1§ Sukuseuran esimies Martti Häikiö avasi vuosikokouksen klo 13.43.
- 2§ Vuosikokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kokouskutsu on julkaistu Leinosten sukulehdessä 1-2021.
- 3§ Puheenjohtajaksi valittiin Tapio Leinonen, sihteeriksi Jaana Sarkkinen, pöytäkirjan tarkastajiksi Liisa ja Yrjö Leinonen.
- 4§ Esityslista on julkaistu Leinosten sukulehdessä 2-2021. Esityslista hyväksyttiin.
- 5§ Toimintakertomus on esitetty sukulehdessä 2-2021. Toimintakertomus hyväksyttiin.
- 6§ Tilinpäätös esitelty sukulehdessä, hyväksyttiin. Jarmo Ahonen esitti toiminnantarkastajien kertomuksen. Vastuuvapaus myönnettiin tilivelvollisille.
- 7§ Hallitus esitti, että toimintaa jatketaan perinteiden ja vakiintuneiden toimintatapojen mukaan ja että toiminnan pohjaksi hyväksyttäisiin sukulehdessä julkaistu ”Leinosen sukuseuran strategia 2025, visio tulevaisuuteen”. Toimintasuunnitelma hyväksyttiin.
- 8§ Sukulehdessä esitelty talousarvioehdotus hyväksyttiin.
- 9§ Hallituksen jäsenten valinta erovuoroisten tilalle: Jarmo Ahonen, Pertti Leinonen ja Tarja Leinonen-Viinikka valittiin jatkamaan hallitusjäsenyyttä. Timo Hongalle myönnetään hallitusjäsenyydestä luopuminen. Hallituksen uudeksi jäseneksi valittiin Veli Matti Leinonen.
- 10§ Toiminnantarkastajiksi valittiin nykyiset Matti Leinonen ja Urpo Leinonen sekä varahenkilöt Markku Koskela ja Tapio Leinonen.
- 11§ Vuoden 2022 jäsenmaksuksi päätettiin 25 €.
- 12§ Esitettiin vahvistettavaksi yhdistyksen sääntömuutos. Hallituksen työryhmän valmistelma sääntömuutosesitys on julkaistu sukulehdessä. Sääntömuutosesitys hyväksyttiin.

- 13§ Vuoden 2022 sukukokous ehdotettiin pidettäväksi Tampereella. Hallitus miettii ajankohdan ja suunnittelutoimikunnan kokoonpanon tarkemmin seuraavissa hallituksen kokouksissa. Ehdotus hyväksyttiin.
- 14§ Muita asioita ei tullut esille.
- 15§ Tapio Leinonen päätti vuosikokouksen klo 14.30.

Sukuseuran esimies Martti Häikiö laski seuran puolesta kukkaseppeleen sankarivainajien muistomerkillle.

Tuoreen hallituksen tavoitteena toiminnan päivitys 2020-luvulle

Sukuseuran uusi hallitus ajanmukaistaa toimintakulttuuriaan ja luotsaa seuraa kohti vuotta 2025 ja 40-vuotisjuhlaa.

Leinosten vuosikokousväki vilkutti vihreää valoa hallituksen keväällä laatimalle tulevaisuuden visiolle. Toteutuessaan seuramme voisi vihdoinkin olla kaikkea tätä mistä olemme jo pitkään haaveilleet:

- Jäsenmäärältään merkittävästi kasvaneesta sukuseurastamme on muodostunut Leinosten eri sukuhaaroja ja jäseniä yhdistävä eloisa ja aktiivinen yhteisö.
- Seuran tuottamat sukututkimuspalvelut ovat herättäneet Leinosten kiinnostuksen omaan sukuunsa – niin historian tallentamiseen kuin perinteiden ylläpitämiseen. Leinokset juhlivat sukuaan kotimaassa ja rajojen ulkopuolella!

· Leinosten eri sukuhaarojen yhteyttä toisiinsa on selvitetty kattavasti perinteisen ja dna-tutkimuksen sekä historiantutkimuksen keinoin. Voisikohan meillä olla jopa varhaisiin Savon Leinosiin keskittyvä ja Leinosia yhdistävä suvun historiakirja julkaistavaksi jo 40-vuotisjuhlassa.

Tervetuloa mukaan kehittämään kanssamme tulevaisuuteen suuntavaa sukuseuratoimintaa! Ota rohkeasti yhteyttä, jos koet että haluat olla mukana uudistamassa jäsenpalvelujamme, sukututkimusta, tapahtumia tai viestintää. Tai ihan vaan osallistua vapaaehtoisena seuraavan sukutapahtumamme järjestelyissä Tampereelle elokuussa 2022.

Eija Leinonen

Leinosen sukuseuran hallitus ja yhteyshenkilöt

Puheenjohtaja, lehden päätoimittaja

Eija Leinonen, 050 5902159
eija.leinonen@reaktori.net
Tehtaankatu 32e A10, 00150 Helsinki

Varapuheenjohtaja, strategiatyö

Tarja Leinonen-Viinikka, 040 7701380
tarja.leinonenviinikka@gmail.com

Jäsenpalvelut, sihteeri

Jaana Sarkkinen, 0500 333 308
jaana.sarkkinen@saunalahti.fi
Haltilantie 5, 02200 Espoo

Sukututkimus, arkisto

Pertti Leinonen, 040 5874741
pertti.leinonen@hotmail.com
Porarinkatu 8 A 14, 02650 Espoo

Taloudenhoitaja

Jarmo Ahonen, 044 258 2325
jarmo.ahonen@kolumbus.fi
Keskikatu 1 A 5, 04200 Kerava

Viestintä

Veli Matti Leinonen, 040 216 7450
velimatti.leinonen@gmail.com
Heikki Leinonen, 050 5266214
heikkileinonen25@gmail.com

Sukutapahtumat

Mari Leinonen, 050 4300811
mari.leinonen1995@gmail.com

Strategiatyö

Martti Häikiö, 050 5057140
martti.haikio@kolumbus.fi
Teuvo Leinonen, 0400 281300
teuvo.o.leinonen@gmail.com

Leinokset Tampereella 13.–14.8.2022

Tervetuloa elokuussa Leinosten sukutapahtumaan Tampereelle! Suunnittelu on käynnissä, mutta vielä emme paljasta ohjelman yksityiskohtia.

Haluaisimme myös ensin kuulla mitä sinä haluaisit nähdä ja kokea Tampereella? Ainakin ajellaan Ratikalla ja museoidaan Vapriikissa, eikös?

Jos olet manselaistuneita Leinosia, millaisen Tampereen haluaisit meille muille esitellä? Rouhean, rennon, raikkaan? Saunoen vai muumeja halailleen?

Kerro, me kuuntelemme:
mari.leinonen1995@gmail.com
eija.leinonen@reaktori.net
Moro!

kuva: Laura Vanzo / Visit Tampere Ltd #visittampere

Kahvilayrittäjä Markku Leinosen hittituote: hyväntekeväisyys

Tässä kahvilassa voit ostaa vähävaraiselle tai kodittomalle kahvin ja leivän 'seinälle' ennakoon.

Astelemme marraskuisena iltapäivänä Helsingin Jätkäsaaren Public Cafes sisätilaan, jossa meitä tervehtii ystävällisesti hymyilevä kahvilayrittäjä Markku Leinonen. Markku on stadin poikia, kuten myös hänen isänsä, mutta äidin sukujuuret ovat Uukuniemen suunnalla.

Osta kahvi kodittomalle!

Markku putkahti syksyn aikana julkisuuteen 'Osta seinälle' -tuoteideansa myötä. Alkuperäinen motto on ripustettuna myyntitiskin taakse:

"Joskus ainoa asia, mitä vaaditaan lämmittämään sydäntämme voi olla kuppi kahvia. Osta kahvi kodittomalle!"

'Osta seinälle' -palvelun ideana on, että asiakkaat voivat halutessaan ennalta maksaa sämpylöitä ja kahveja vähävaraisille ja kodittomille. Jokaisesta ostoksesta kiinnitetään lappu kahvilan seinälle merkiksi ennakoon ostetusta. Nämä maksetut tuotteet toimitetaan ensisijaisesti Vailla vakinaista asuntoa ry:lle Pasilaan eteenpäin toimitettavaksi.

Markusta huokuu ulospäin suuntautunut ystävällisyyden ja välittämisen henki, ja vaikka tämä nuori yrittäjä harjoittaa liiketoimintaa, hänen tavastaan palvella asiakkaita välittyä aito empatia.

Utterta yrittäjäyys selätti haastavan vuoden Markun liikeidea sai alkunsa Kampin Sähkötalossa, mistä hän ponnisti yrittäjätaipaleen käyntiin toiminimellä 2,5 vuotta sitten. Koronaviruksen iskiessä alkua ei ollut paras mahdollinen, mutta periksi antamattoman utterasti Markku on punnertanut yrityksensä hienoiseen lentoon. Alkuvuonna 2021 hän uskaltanut perustamaan osakeyhtiön ja vuokrasi itselleen nykyisen liiketilansa Jätkäsaarissa ja sisusti kahvilansa omakätisesti.

Public Cafes tarjoaa päivittäin makeaa ja pikkusuolaista purtavaa sekä keittolounaita päällystettyjen voileipiä kera. Tänä torstaina tarjolla on perinnehernekeittoa, jota mekin saamme maistaa. Aluksi kahvilasta ostettiin enimmäkseen take away -tuotteita, mutta 'osta seinälle' -idea on kasvattanut muutakin myyntiä. Markku on laajentanut kahvilaansa vitriinein ja myyntitiskein sekä lisäämällä pöytäpaikkoja. Myynti on vilkastunut ja tilausmäärät ovat ajoittain haastaneet toimituksia. 'Leipä seinälle' tilausten lappusilla voisi sisustaa kahvilatilaa kokonaan keltaiseksi. Palvelukonseptia on jo monistettu, ja siitä on mahdollisesti kehitteillä sovellus myös muualle maailmaan vietäväksi.

Teksti ja kuvat Veli M.J. Leinonen

'Kahvia ja leipää seinälle' -palvelu netissä

Kahvin ja leivän vähävaraiselle tai kodittomalle voi ostaa helposti myös netissä. Jokaisesta ostoksesta kiinnitetään lappu seinälle merkiksi ennakoon ostetusta. Nämä seinälle ennakoon ostetut tuotteet toimitetaan ensisijaisesti Vailla vakinaista asuntoa ry:lle. Kahvit ja leivät 2 €, kauden tuote glögi + pipari 3 €, joulukassi 15 €.

<https://holvi.com/shop/PublicCafes/>

Kuusamon lotta Hanna Lohela kuvassa keskellä

Kuusamon Paanajärven Leinosia lottina

Lotta Svärd järjestön 100-vuotisjuhlavuosi on loppuillaan joulukuussa 2021. Myös Leinosia toimi lottina ja lottatyttöinä.

Suojeluskunta ja Lotta Svärd-liikkeet jalkautuvat Kuusamoon ja Paanajärvelle

Heti vapaussodan jälkeen Suomella ei ollut varsinaista armeijaa. Koska olot olivat vielä vakiintumattomat, alkoi Suomeen pikkuhiljaa syntyä syksyllä 1917 ja 1918 vapaaehtoinen maanpuolustusjärjestelmä, suojeluskunta. Se muodostui yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi muodostetuista suojeluskaarteista ja suojeluskunnista.

Tammikuussa 1918 senaatti nimitti suojeluskunnat hallituksen joukoiksi ja maaliskuun loppuun saakka nämä muodostivat Suomen armeijan

pääosan. Elokuun 2. päivänä 1918 annetun asetuksen jälkeen suojeluskunta sai kiinteät muodot. Suojeluskunnan tehtävänä oli edistää kansalaisten puolustuskuntoisuutta ja turvata nuoren valtion laillinen yhteiskuntajärjestelmä. Harjoituksiin osallistui n. 100 000 miestä. Kehitettiin erikoisesti ampumakoulutusta ja taisteluharjoituksia. Varsinkin maaseudulla suojeluskunnilla oli suuri merkitys urheiluharrastusten yleistymisessä joukkourheiluksi. Kuusamon suojeluskunta perustettiin 10.2.1918.

1930-luvulle tultaessa Paanajärvelle saatiin muutakin järjestötoimintaa ajan hengen mukaisesti. Oli maamiesseuraan liittyvää toimintaa, kuten viljelyyn ja karjanhoitoon liittyvää opastusta. Suojeluskunta-aate oli tullut myös jäädäkseen. Suojeluskunta järjesti kenttä- ja maastoharjoituksia yhdessä rajavartioston ja lottien kanssa. Järjestöihin kuului enimmäkseen nuoria, joten yhteiset

iltamat olivat myös suosittuja. Juhlapaikka saatiin pientä korvausta vastaan kylän taloista. Ohjelmassa oli puhetta, laulua, runonlausuntaa, näytelmä tai kuvaelma ja lopuksi tanssittiin. Suojeluskuntalaiset ja myöhemmin myös paikalliset lotat vastasivat itsenäisyyspäivä- ym. juhlatilaisuuksista, pikkujou- lusta ja joskus myös Kalevalanpäivän juhlasta.

Suomen kansallisesti heränneet naiset, jotka olivat kokeneet sortovuodet, itsenäisyystaistelun ja vapaussodan vaiheet, pyrkivät antamaan oman panoksensa Suomen itsenäisyyden hyväksi. Suoje- luskuntien yhteyteen perustettiin naisten kerhoja jo heti suojeluskuntajärjestön syntyvaiheessa. Naisten osallistuminen vakiinnutettiin nopeasti perustamalla koko maan kattava suojeluskunnan sisarjärjestö, joka sai nimekseen Lotta Svärd Rune- bergin runohenkilön mukaan.

Lotta Svärdin perustamispäivä oli 29.8.1919, jolloin suojeluskuntien ylipäällikkö, eversti G.D. v. Essen antoi yhdistyksien perustamista koskevan päi- väkäskyn. Organisaatio haki muotoaan, kunnes sen varsinaiset säännöt merkittiin rekisteriin 12.9.1921. Vuonna 1941 yhdistykselle hyväksyttiin uudet sään- nöt ja viralliseksi nimeksi tuli Lotta Svärd ry. Lotta Svärd jakautui eri osastoihin kuten muonitus-, lää- kintä-, toimisto- ja viestiosastoihin. Tehtäviin kuului saniteettitarpeiden valmistaminen, auttaa suojelus- kuntia tarpeellisella varustuksella, kuten vaate- tustarvikkeilla, olla valmiina liikekannallepanon sattuessa toimimaan sairaanhoitajina, keittäjinä jne. sekä koota varoja Lotta Svärd yhdistystoimintaan.

Paikallisosastot toimivat melko itsenäisesti käytännön asioissa. Johtokuntien toiminnan naiset tunsivat paikkakuntansa asukkaat ja olosuhteet. Lotta Svärdin jäseneksi otettiin aluksi koeajalle 17-vuotta täyttäneitä kahden luotetun henkilön suosittelemia henkilöitä. Nuhteettoman koeajan ja lottasääntöjen opiskelun jälkeen annettiin juhla- linen lottavala, useimmiten kirkossa. Vasta tämän jälkeen vahvistettiin virallinen lottajäsenyys.

Kuusamossa tytöt pääsivät lottatyön piiriin 1931. Lottatyttötyö noudatteli samoja suuntaviivoja kuin aikuisten lottien yhdistys tavoitteena palveleva isän- maanrakkaus, puolustustahdon kasvattaminen sekä maanpuolustusopetus. Tärkeää oli oppia tunte- maan yhteenkuuluvuutta ja oppia vastuun kantamis- ta. Pikkulottien (myöh. lottatyttöjen) jäseneksi pääsi 8-vuotiaana vanhempien suostumuksella. (lähde: *Vapautemme Kuusamo*, Kuusamon kunta 1999)

Lotta Svärd 100 vuotta

Vuonna 2021 on kulunut sata vuotta lotta- järjestön perustamisesta. Merkkivuotta on vietetty monin eri tavoin muun muassa järjestämällä erilaisia tapahtumia ympäri Suomea, kartuttamalla sähköistä lottagal- leriaa, esittelemällä ennen julkaisematonta kuvamateriaalia lottajärjestöstä ja sen jäsenistä sekä avaamalla Lottamuseon täysin uudistetut näyttelyt.

Huoltotyötä ja yhteiskuntavastuuta

Lottajärjestö oli naisten vapaaehtoinen, aseeton maanpuolustusjärjestö, joka toimi vuosina 1921–44. Jäseniä järjestössä oli enimmillään noin 240 000, joista 8–17-vuo- tiaita pikkulottia lähes 50 000.

Rauhan aikana yksi lottajärjestön tär- keimmistä tavoitteista oli tarjota koulutusta jäsenilleen. Koulutuksen avulla lottajärjestö onnistui luomaan organisaation, jolla oli toi- mintavalmiudet sota-ajan poikkeuksellisissa olosuhteissa. Sota-aikana lottien yhteiskun- tavastuu näyttäytyi muun muassa heikom- piosaisista huolehtimisena, sotapakolaisten matkan turvaamisena, vanhusten ja lasten auttamisena sekä sairaiden hoitamisena.

Lottajärjestö lakkautettiin syksyllä 1944 Moskovan välirauhansopimuksen nojalla. Järjestön lakkauttamisen jälkeen lotat jatkoivat huolto- ja avustustyötä Suomen Naisten Huoltosäätiön nimissä. Vuonna 2004 Suo- men Naisten Huoltosäätiön nimi muutettiin Lotta Svärd Säätiöksi.

(lähde: www.lottasvard.fi)

Muistetaan ja kiitetään lottia

Lottamuseo kerää lottien henkilöesittelyjä Lottagalleriaan www.lottasvard.fi/lottagal- leria/. Ilmoita tuntemasi lotta tai pikkulotta tähän verkkonäyttelyyn! Kuka tahansa voi itse kirjoittaa henkilöesittelyn tuntemastaan lotasta ja lähettää henkilöesittelyn ja valo- kuvan ko henkilöstä sähköisessä muodossa osoitteeseen info@lottamuseo.fi.

Kuusamon lotat

Kuusamon lottien paikallisyhdistys perustettiin 14.3.1920 suojeluskunnan yhteyteen. Alkuvaikeuksien jälkeen Kuusamossa oli vuonna 1937 Lotta Svärdin jäseniä 249. Vuoden 1943 lopulla jäseniä oli 522, joista aktiivitoiminnassa oli 508.

Pikkulottien osastoja perustettiin 1930-luvun alussa Kuusamon paikallisosaston ja kyläosastojen yhteyteen. Vuonna 1937 Kuusamossa oli tyttöosastoja 6, joissa oli 165 jäsentä. 1930-luku oli Kuusamon lotille toimeliasta aikaa. Pidettiin iltamia, ompeluseuroja ja myyjäisiä. Suojeluskunnan toimintaa tuettiin mm. raha-avustuksilla, varusteiden hankinnalla, leirien muonituksilla, järjestettiin suojeluskunnan kanssa yhteisiä iltamia, joissa lotat huolehtivat kestityksistä.

Kuusamon kirkonkylään perustettiin Lottakahvila Lottala Nilojoen pohjoispuolelle. Vuotunki sai myyntipöytänsä Rukatunturin juhannusjuhilla, missä myytiin kahvia, leivonnaisia ja virvokkeita. Myös Paanajärven lotilla oli oma myyntikioskinsa Paanajärven lossirannan tuntumassa.

Lotat pyrkivät pitämään yllä fyysisistä kuntoaan kuten suojeluskuntalaisetkin. Suoritettiin hiihto- ja

kävelymerkkejä sekä järjestettiin mm. hiihtokilpailuja, kyläosastojen välisiä kilpailuja ja prosentihiihtoja. Kouluilta vuokrattiin tiloja harrastustoimintaa varten. Lottakuoro lauloi juhlissa ja kirkossa. Kuusamon paikallisosasto perusti sota-aikana oman lehden (1943). Joissakin kyläosastoissa, kuten Purnussa ja Paanajärvellä, harjoiteltiin näytelmiä, joita esitettiin naapurikylissä. Paanajärven lottakioskilla myytiin mm. limonadia ja paikallisten tekemiä leivonnaisia ja käsitöitä.

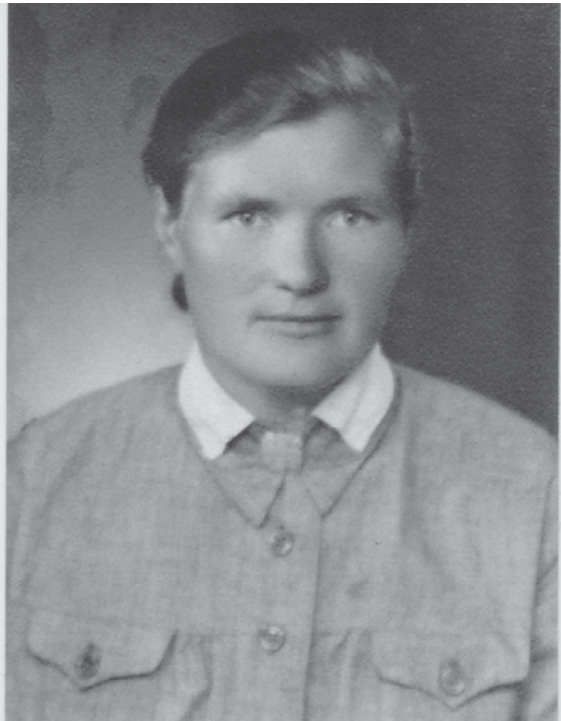
Kuusamon lotat huolehtivat kunnia-asianaan sankarihautojen kunnossapidosta. Lotat avustivat invalideja ja muita tarpeessa olevia. Kanttiinotoiminnan tuloista annettiin puolet suojeluskunnalle. Avustettiin vaate- ja varustehankinnoissa. Jokainen lotta saattoi osallistua haluamansa osaston kurssille. Rahaa kerättiin kanttiinituloista, arpajaisista, joulujulkaisuista ja merkkimyynnistä.

Pikkulotat tekivät retkiä mm. Paanajärvelle. He toimivat muonittajalottien apulaisina sotilaspoikien leiripäivillä. Sota-aikana pikkulotat työskentelivät lottien apulaisina Lottalassa ja suorittivat erilaisia kurseja.

(lähde: *Vapautemme Kuusamo*, Kuusamon kunta 1999)

Hanna Lohela (keskellä) ja kansasisaret puhissaan rintamalla

Lotta Hanna Lohela

Hannan päiväkirjan merkintöjä jouluna 1941

Hanna Lohela rintamalottana

Rintamalottana toiminut emäntä Hanna Kristiina Lohela, os. Härkönen, oli syntynyt Kuusamon Paanajärven Kuuselassa 12.12.1916. Paanajärvin luovutettiin rauhanehtojen mukaisesti Venäjälle, joten Hanna, kuten moni muukin, koki sodan menetykset omakohtaisesti evakkona. Siksi Hannan mielessä olivat usein nostalgiset Paanajärvimuistot tammukkapuroineen ja ahomansikoineen. Mäntykoski putouksineen sijaitsi Hannan koti-Kuuselan lähinaapurissa, muutaman sadan metrin etäisyydellä.

Hannan lottatehtävät

Hanna toimi muonituslottana jo talvisodan 1939–1940 aikana rintamalla mm. rajakomppaniassa Paanajärvellä, jatkosodan 1941–45 aikana Vartiokylässä (Vartiolampi), Kostonvaaralla, Oulangan kylässä, Sohjanassa ja Kiestingissä, Hyrynsalmella ja Posiolla. Lisäksi hänen tiedettiin toimineen Muonitus Erill. Rajakomppania vankileirissä no:12, ja Liik.K. 1942:ssa (1941–42).

Hanna piti lottapalvelusaikanaan ajoittain päiväkirjaa, joka toimi myös vieraskirjana. Joulun 1941

aikaan jatkosota Kiestingissä oli kiivaimmillaan, josta kertovat myös kirjaan tehdyt merkinnät.

”Olet täydellisesti täyttänyt lottalupauksesi, kun olet seisonut paikallasi vaikka kranaatit ovat ilmassa räjähdelleet” alik. Simeon Oittinen Sysmä *”Hyvältä maistui tarjoamasi kahvi korsussa tapainpäivänä 1941. Samalla toivon onnea alkavalle vuodelle.”* 26.12.41 ylikers. Paul Pakarinen ja Arvo Saarenpää, Kuusamo.

Elämä sodan jälkeen

Hanna muutti naimattomana Ouluun 1947. Hän avioitui Matti Aleksanteri Lohelan (1904–1986) kanssa ja heille syntyivät lapset Pentti ja Pirkko. Muutettuaan Muhokselle Hanna harjoitti perheineen maanviljelystä ja karjanhoitoa ja teki ompelutöitä kyläläisille. Hän toimi myös tielaitoksen kiinteistöjen laitoshuoltajana Muhoksella. Eläköidyttyään Hannan mielipuuhiia olivat kasvihuoneviljely ja kotipuutarhanhoito. Hän harjoitti tomaattien, viinimarjojen ja vadelmien viljelyä. Pihalleen hän istutti myös omenapuut. Hanna siirtyi ajasta iäisyyteen muutamaa päivää vaille 93 vuotiaana 25.11.2009 kotipitäjässään Muhoksella .

Elma Palokarin lottavuodet

Tiedusteltuani Elma Sofia Palokarin (s. 11.3.1921, os. Leinonen) liittyviä rintamapalvelusaikaisia tietoja niitä ei löytynyt ja syykin selvisi. Kansallisarkisto vastasi asiakirjapyyntöni toteamalla, ettei kattavaa arkistoa henkilöluetteloinen ole olemassa Lotta Svärdin palveluksessa olleista. Vaikuttaisi siltä, että asiakirjat ovat joko tuhoutuneet Paanajärven osalta, tai Elma Sofia ei ole virallisesti rekisteröitynyt jäseneksi. Näin on ollut asianlaita monen muunkin lottatehtävissä toimineen kohdalla.

Elma itse kertoo rintamapalvelustunnushakemuksessaan hävittäneensä saamansa työtodistukset lottakaisista tehtävistään. Hän kertoo esimiehenään olleen Paanajärven aikaiset opettajansa Helmi Ryhdän ja Tilda Mannisen sekä vänrikki Suunnan.

Tutkittuani Kuusamon veteraanikirjaa totesin, ettei sieltäkään putkahtanut Elma Sofian nimeä. Nimiluettelosta paanajärveläisiksi tunnistamistani henkilöistä suurin osa oli Elma Sofaa vanhempia kuten esim. opettajansa ja lottatoverinsa Betty Engstöm (os. Leinonen, s. 25.3.1919, k. 2019), sekä Olga Kylli, Impi Pesonen ja Hanna Härkönen. Monista muistakin Paanajärven taloista löytyi vähintään lottatyttöjä.

Lottana rintamalla 1939–40 ja 1941–42

Ennen talvisotaa Elma Sofia sai oppia Kuusamon kansanopistolla pyhäkoulun pitämisestä, kangaspuilla kutomista ja ruuanlaitosta. Hän oli hoitanut jo 1936–37 Mäntykosken koulun keittäjän tointa. Talvisodan alkaessa 1939 Elma oli ompelemassa lumipukuja Suomen sotilaille Kuusamon kansanopistolla. Rintamapalvelustunnusta hakiessaan 1991 Elma Sofian lottatehtäviin osallistumisen todistaa Paanajärven Mäntyniemen Betty Engström.

Käytössäni olevien Kansallisarkiston asiaperijäljennösten mukaan Elma ja Betty toimivat talvisodassa erillispataljoona 16:sta muonitus- ja huoltotehtävissä Kuusamo-Suomussalmi sotatoimialueella 1939–40. Jatkosodan sytyttyä 1941 Elma toimi muonitus- ja huoltolottana Kiestinissä vuoden päivät. Työtehtävät jatkuivat iltaisin kanttiinissa. Jatkosodan aikana Elma työskenteli evakkojen keskuudessa Hirvaskoskella ja Saloisissa hoitaen sairaita, etupäässä lapsia.

Elma Palokarille luovutettiin rintamapalveluansioista Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitali 2019 Raahessa. Betty Engströmille myönnettiin Lotta Svärd ansiomitali 1944.

Veli M.J. Leinonen

Elma Palokarin Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitali

100-vuotta 11.3.2021 täyttänyt Elma Palokari elää ja voi hyvin Raahessa. Elma autoili vielä syyskuussa 2013.

Veli Matti Leinonen

Tuhkattujen muistojen Paanajärvi

Omakustanne 2021.

Kolmesataasivuisessa kirjassa on runsas kuvitus. Neliväriset kannet, mustavalkoiset sisäsivut. Koko 185x185 mm. Paperi Munken Lynx 100g/m². Kovakantisen kirjan hinta 45 € (+ 5,90 postitus ja pakkauskulut)

Tiedustelut ja tilaukset:

Veli Matti Leinonen

velimatti.leinonen@gmail.com

<https://www.tuumatti.fi>

Veli Matti Leinonen

Tuhkattujen muistojen Paanajärvi

Tuhkattujen muistojen Paanajärvi kirjan tarkoitus on ennen muuta kunnioittaa Kuusamon Paanajärveltä lähtöisin olevien naisten, lottien ja lottatyttöjen vaativan rankkaa elämän taivalta. Keskiössä kirjassani on 100 vuotta maaliskuun 11. päivänä 2021 täyttävä tätini, isäni sisar Elma Sofia.

Kirjassa edetään 1920-luvun rauhattomuuden ja kansalaisodan aikaisten tapahtumien kautta talvi- ja jatkosotaan, jälleenrakennusaikaan ja tuota kautta päähenkilön elämän kulkuun lähes tähän päivään saakka. Teoksessa kerrotaan Paanajärvisien elämästä sukuni näkökulmasta, vaikka perinteinen sukukirja se ei pyri edes olemaan.

Kirjani artikkeleihin olen saanut tutkijanäkökulmaa erityisesti tohtori Leo Koutaniemen ansiokkailla katsauksilla Paanajärven erikoislaatuisen kiinnostavasta luonnosta, sen syntyhistoriasta nykypäivään.

Muitakin artikkelilainauksia eri lähteistä siitä löytyy. Kerrotaan mm. tutkijoiden paluusta Paanajärvelle 1989, Paanajärvi Parkin syntyhistoriaa, Paanajärvi-Tavajärvi -seuran syntyhistoriaa, omia ja muiden matkakertomuksia. Muutama aiheeseen liittyvä runonikin sieltä löytyy.

Veli M.J. Leinonen

Taitoluistelun nuori lupaus Oulusta

Tapaan pian viisitoistavuotiaan Neea Lehtiniemen Oulun Tuirassa hänen mumminsa Hilkan kodissa. Neea juttelee lajiharrastuksestaan määrätietoisesti ja osoittaa selkeällä puheilmalsullaan luontaisen lahjakkuutensa esiintyä. Vastassani on näyttöjenkin perusteella ilmeinen taitoluistelulupaus.

Neea suorittaa yläasteen ysiä Kastellin koulun urheiluluokalla ja tarkoituksena on jatkaa saman opinahjon urheilulukioon. Neean lempiaineita ovat terveystieto, yhteiskuntaoppi ja biologia.

Taitoluisteluun hurahtaminen

Taitoluistelutaustainen äiti Hanna Lehtiniemi on ollut tärkeä tukihenkilö jo 2,5-vuotiaana jälle astelleelle Neealle. Neea siirtyi luistelun kehitysyryhmiin 3,5-vuotiaana, 6-vuotiaana hän kisasi Linnanmaan jäähallissa ja kolmasluokkalaisena nousi kilparyhmään. Kuudennella Neea tunsu, että taitoluistelu on hänen ykköslajinsa. Tästä lähti määrätietoinen panostus taitoluistelun intensiiviseen harjoitteluun.

Neea edustaa Oulun luistelukerhoa (OLK). Tähänastisen uran paras saavutus kirjattiin Oulun salon jäähallissa 20.–21.11.2021. SM-noviisien 1. lohkon 2. lohkokisoissa Neea oli kokonaiskisan toinen (osallistujia 32). Kun näitä lohkoja on kaikkiaan kolme (116 luistelijaa), voidaan suoritusta pitää rohkaisevana. SM-noviisit -sarja kuuluu Suomen taitoluisteluliiton (STLL) kilpailujärjestelmän alaisiin sarjoihin ja on ensimmäinen kilpasarja, josta voi saavuttaa peräti SM-tittelin. Sarjaan päästäkseen luistelijan on suoritettava STLL:n määrittelemät testit, joihin yltää vain pieni osa luisteliijoista. Kilpailu on siis kova.

Ahkeraa harjoittelua

Neean viikko-ohjelma pitää nuoren naisen kiireisenä. Treenipäivät alkavat Raksilan jäällä jo klo 7, kouluun on ehdittävä klo 8 ja koulupäivän päätyttyä klo 15 päivä jatkuu tunnin pituisella jääharjoittelu. Neea toteaaakin, että usein alkulämmittelyyn ei tahdo jäädä riittävästi aikaa.

Taitoluistelijan oheisharjoitteluun kuuluvat fysiikka-, kestävyys-, nopeus-, voima-, liikkuvuus-, kehohallinta-, tanssi- ja ilmaisutreenit sekä rotaatio- ja lajihyppyharjoitukset. Monipuolisen treenin huomaa Neean tervehenkisestä ulkoisesta olemuksesta.

kuva Petri Kekkonen

Taitoluistelun nuori lahjakkuus

Neea Lehtiniemi

”Kun saavutan flow-tilan, luistelu on yhtä hurmosta.”

Harjoittelun kuuluvat oleellisena osana parin viikon pituiset kesäleirit Pajulahden urheiluopistolla. Terveellinen ravinto ja hieronta lihashuoltoineen on tärkeä osa harjoitteluohjelmaa. Loukkaantumisilta Neea on onneksi välttynyt monipuolisen harjoittelunsa ansiosta. Urheilijan ravintotietoutta hän kertoo saavansa opinahjostaan, jonka ilmapiiriä ja opettajia hän kehuu kannustavaksi.

Taitoluistelun melkoiset kustannukset muodostuvat luistimista ja esiintymisasuista, leireistä sekä matkustus- ja kilpailukuluista. Sponsorituloja on vähän tai ei ollenkaan, joten asiaan vihkytynneille tiedoksi: Neea olisi oivallinen sponsorointikohde.

Neea on kehittynyt määrätietoisesti ja ahkerasti harjoitellen. Nyt olleissa kisoissa hän onnistui jo ehkä paremmin kuin koskaan ja kaksoisaxelkin sujui näyttävästi. Oulussa paikalle saapunut lähipiiri ja kotiyleisön tuki antavat henkistä lisäenergiaa.

Tavoitteena ehjä kokonaissuoritus

Kevään 2022 tavoitteena Neealla on menestyä Noviisien SM-kisoissa viiden parhaan joukkoon. Tulostakin tärkeämpänä hän pitää ehjää kokonaissuoritusta osaamistasonsa mukaisesti. Tämä kertoo nuoren naisen ’jalat tukevasti maassa’ asenteesta. Jatkossa hän luonnollisesti pyrkii SM-juniorikisoihin ja sitä kautta SM-senioriluokan koitoksiin. Tulevaisuudessa hän toivoo saavansa pohjoismaisia ja kansainvälisiä kisakokemuksia edustustehtävineen.

Valmentajia, esikuvia ja unelmia

Valmentajistaan Neea kertoo pitäneensä aina. Pisimpään Neea ovat valmentaneet Elina Kuutti ja tällä hetkellä Heidi Valkama. Yksi valmentajista on ollut menestynyt taitoluistelija Susanna Pöykiö.

Esikuvina Neea mainitsee Emmi Peltosen, Laura Lepistön ja Kiira Korven. Kilpailullisesti hän kertoo ihailevansa belgialaisen Loena Hendrickxin suorituksia, erinomaista esiintymistäittoa ja tulkin-taa kokonaisuudessaan.

Lajin julkisuuskuvaan liitettyistä ikävistä ilmiöistä Neea kertoo välttyneen hyvien valmentajiensa ansiosta. Vaikka kilpailu on lajin piirissä kovaa ja joskus säälimätöntäkin, Neea on pystynyt käsittelemään pienet pettymyksensä lähipiirinsä tuella ja määrätietoisella harjoittelulla.

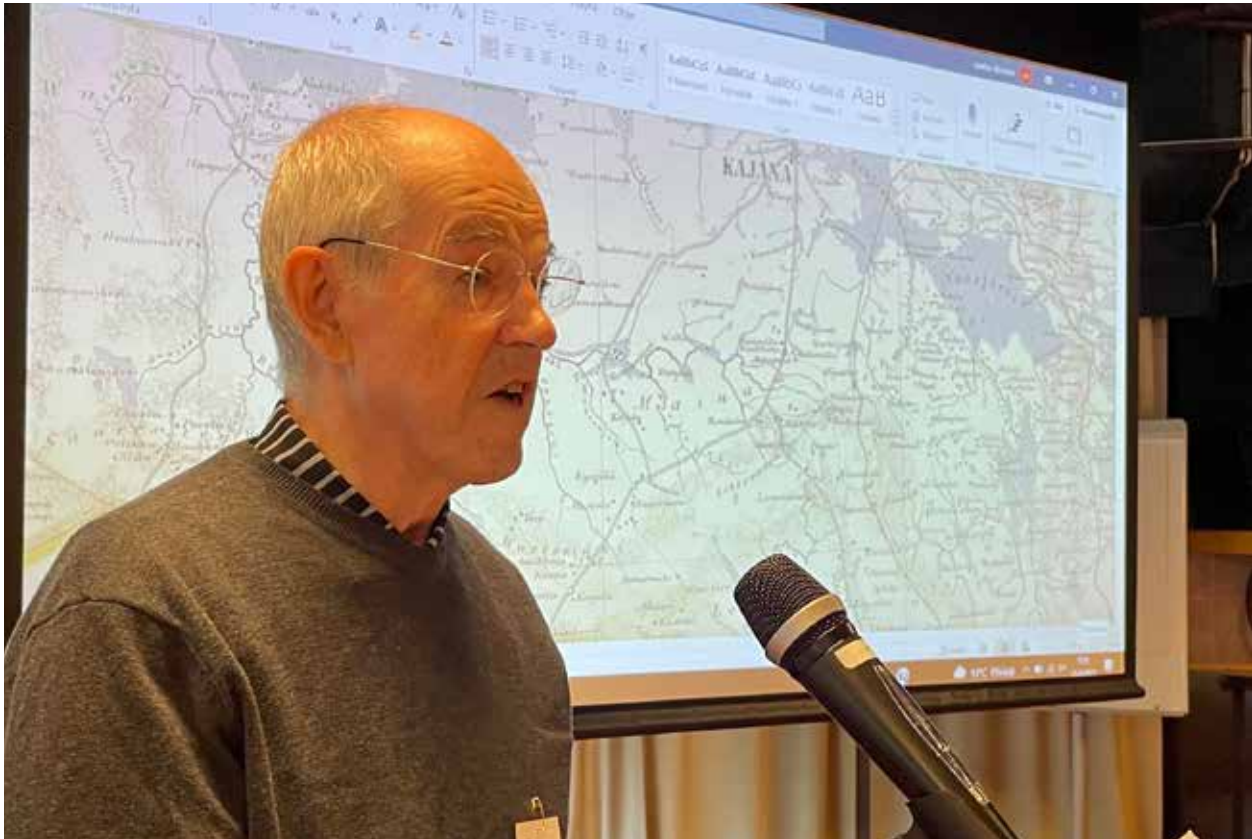
Taitoluistelun viehäytys

Se miksi juuri taitoluistelu on valikoitunut Neean ykköslajiksi kertoo hän näin: ”Kun saavutan ns. flow-tilan, luistelu on yhtä hurmosta. Harjoittelemalla periksiantamattomasti uutta oppien voittoa pettymyksensä.” Me Leinosen sukuiset ja monet muut toivomme Neealle jatkuvaa menestystä hänen vaativan ja ihailtavan lajinsa parissa.

Veli M.J. Leinonen

Hilkka-mummi os. Leinonen

Neean mummi Hilkka Lehtiniemi on juuriltaan Kuusamon Paanajärven Mäkelän Leinoisia. Hänen isänsä Sulo Leinonen (s. 1918) on 12 lapsisen Mäkelän perheen perillisiä. Hilkka-mummin Neealle antama lempinimi Lirppana juontaa juurensa kotitaloon Kuusamon Vapaavaaraan, jossa Hilkkaa oli kutsuttu samalla nimellä. Juuri Hilkalta allekirjoittanut kuuli tästä tulevaisuuden tähdestä. Hilkalla on melkoisen mittava kokoelma kuvia, videoita ja yhteisiä muistoja Neean taitoluistelu-harrastuksen alkutaipaleelta. Kesäisin he viettävät moniot viikot juuri Vapaavaarassa ahvenia onkien. Samalla käy selville, että kala onkin yksi Neean lempiruuista, mummin valmistamana.

Tapio Leinonen esitelmöi Mainuan Leinoset sukuteoksesta Kajaanissa, taustalla kirjan etukannen kartta alueesta

Mainuan Leinoset – kolmas Kainuun sukuhaara

Sukukirjat taitavat olla useimpien ihmisten mielestä aika kuivia opuksia – paitsi jos ne sisältävät omia, oman sukumme tai sukuhaaramme tietoja. Meillä on sukuseurassa keskusteltu toistuvasti mahdollisuudesta katkaista sukukirja tuonne 100 vuoden taakse. Itse olen aika vakuuttunut, että sellaiset kirjat eivät monia kiinnosta. Kirjan tekee kiinnostavaksi, jos voin kokea, että se kertoo minusta, perheestäni ja suvustani. Omat juuret kiinnostavat aivan eri tavalla kuin muiden.

Mistä suku tai sukuhaara alkaa? Mitä siihen vastaammekin, kysymys on näkökulmasta. Jos Sinulla on perhettä tai aiot perheen perustaa, olet suvun tai sukuhaaran kantaisä tai -äiti.

Kun olemme työstäneet Kainuun Leinosten tähänastisia sukukirjoja, olemme valinneet kantaisän tuolta vuoden 1700 tienoilta. Se on ainakin kahdes-
sa suhteessa hyvä raja: kirkonkirjat alkavat Kainuussa yleensä isonvihan jälkeen, tuolla 1700-luvun alkupuolella. Toinen on määrällinen rajaus: tuolta lähtiessä paketti mahtuu 10-15 000 henkeen.

Runsas vuosi sitten, kevään korvalla, ilmestyi sukuseuramme viides sukukirja *Mainuan Leinoset*. Tervolan ja Kuusamonkin kirjat lähtevät Kainuusta, mutta niin kauan sitten, että ne on ajateltu omiksi sukuhaaroikseen. Tervolan sukuhaara alkaa 1500-luvulta. Kuusamon sukuhaara itse asiassa on saanut alkunsa Tervolan sukuhaarasta 1600-luvulla.

Kaksi varhaisempaa, selkeästi Kainuun juuriin keskittyvää kirjaamme, juontavat juurensa Paltamon Melalahteen ja sitä ennen Kivesjärveen. Kivesjärvestä ja Melalahdessa on myös Mainuan sukuhaaran alku.

Mainua on tänään todella huomaamaton kylä Kajaanin eteläpuolella, siinä kohdilla missä Kokkolan tie erkanee viitostiestä länteen. Mainuanjärvi on syrjässä viitostieltä Oulujärven suuntaan. Se on kooltaan parisataa hehtaaria, (siis kantikkaana noin 1 x 2 km), ei siis ihan pieni, vaikka isommassa kartassa melko huomaamaton (kirjan etukannessa oleva kartta näkyy kuvassa vasemmalla taustalla).

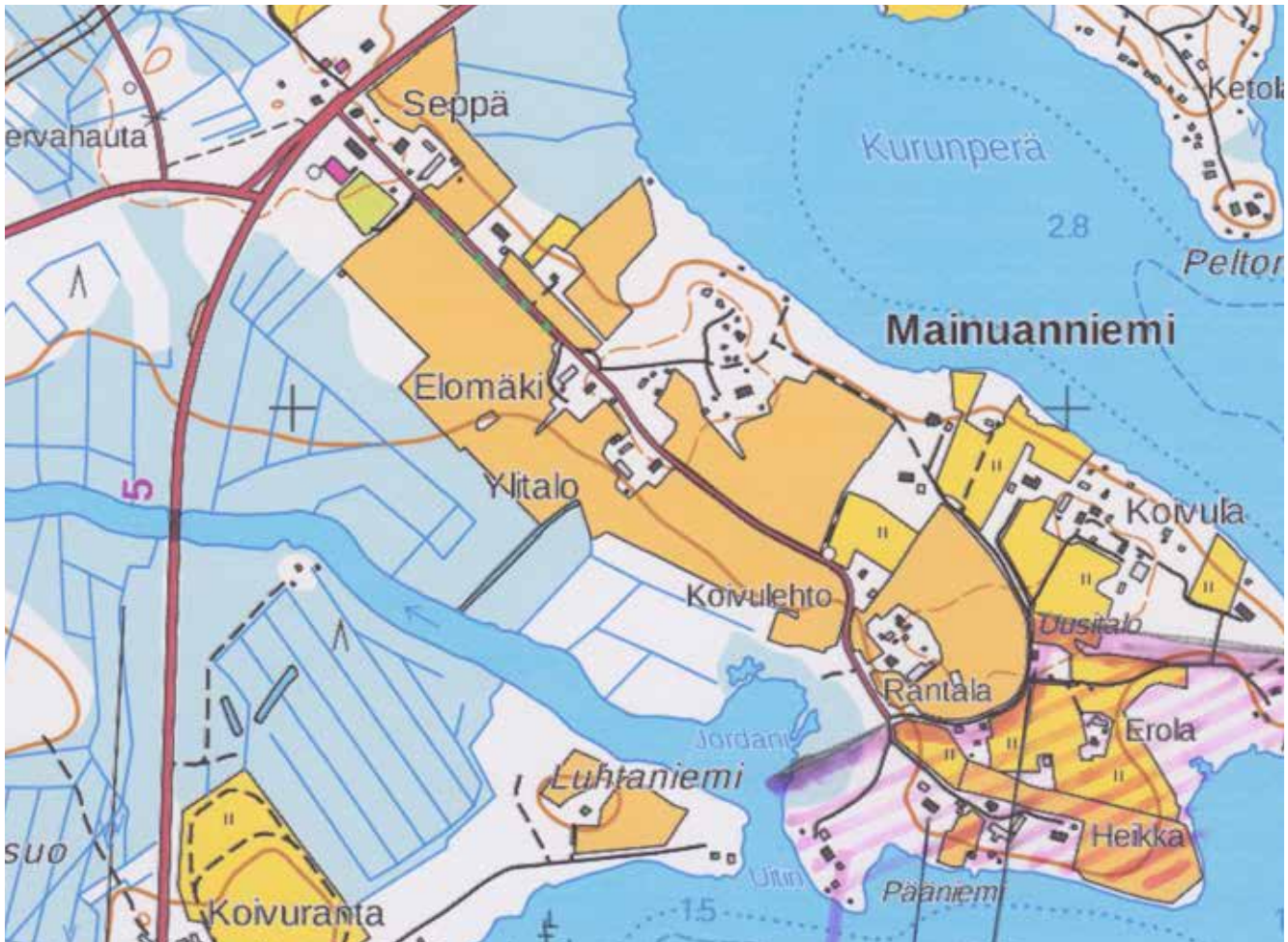
Mainuan Leinosten sukuhistoria alkaa vuodesta 1676, jolloin Leinosen Jussi (1635–1682) muutti nelikymppisenä Melalahden Leinolasta Mainualle kymmenisen sukupolvea sitten. Hänen isänsä, joka myös oli Jussi, oli muuttanut lapsena vanhempiensa mukana Kivesjärveltä Melalahden Parkkilaan eli Leinolaan. Jussin veljet Matti ja Heikki jäivät

Melalahden Leinolaan, heistä Matti isäntänä. Tämä Matti (s. n. 1635) oli niin Tatu Leinosen, Teuvo Leinosen, Liisa Manun, Jaana Sarkkisen kuin minunkin esi-isä 9-11 sukupolven takaa. Isä Jussi luopui isännyydestä Parkkilassa 1679 ja muutti poikansa Jussin luokse Mainualle. Tässä alla olevassa kartassa maisema tänään.

Paikka mihin Jussit tulivat, ei ollut autio, vaan ½ manttaalin kokoinen Siiran talo. Talo sijaitsi siis Mainuanjärveen luoteen suunnasta pistävässä Mainuannimessä, sen eteläisellä rannalla. Kuinka suuri tila oli pinta-alaltaan, se on selvittämättä. Jo 1600-luvulla manttaali kehittyi verotusyksiköksi, jonka koko vaihteli merkittävästi maanluonnon ja muiden veron suuruuteen vaikuttavien seikkojenmukaan.

> jatkuu seuraavalla sivulla

Mainuanniemi tänään

Tervatynnyrien varastointipaikka, eli tervahamina tai tervasatama, Kajaaninjoen varrella Ämmäkosken alapuolella, Lamminniemen rannalta. Kuvassa tarkastustyö meneillään: vajaat tynnyrit täytettiin ja sitten polttoleimalla merkittiin tarkastusmerkintä.

Renfors, H., kuvaaja, 1890-luku
(Museovirasto, Kansatieteen kuvakokoelma)

Terva oli merkittävä vientituote Suomessa aina 1600-luvulta lähtien. Laivanrakennustoiminnassa tarvittiin paljon tervaa ja pikeä. Aluksi tervaa tuotettiin Etelä- ja Länsi-Suomessa, mutta 1800-luvulla Kainuusta tuli Suomen tervantuotannon keskus-alue, jossa poltettiin yli puolet maan vuosittaisesta tervamäärästä. Erittäin mahdollisesti tervaa saatiin myös Mainualta. Vielä 1900-luvun alkupuolella tämä toiminta oli mittavaa.

Tässä alla vielä Mainuan Leinoset-kirjan kansikuva. Kuvan on ottanut Martti Heikkinen välirauhan aikana 1940–41. Siinä ovat 1938 syntyneet kaksoiset Martti ja Matti Leinonen, joista edellinen oli elossa ainakin vielä vuosi sitten keväällä 2020. Huomatkaa erityisesti poikien kädet! Pojat etsivät siinä toisistaan turvaa. Martti on kertonut, että heitä pelotti, kun setä meni mustan vaateen taakse.

Kirjan kansikuvan on ottanut Martti Heikkinen välirauhan aikana 1940–41

Mainuan Leinonet kirjasta löytyvät noin 11 000 sukuhaaraan kuuluvan henkilön tiedot. Osa on aika perusteellisia, osa hyvinkin suppeita. Olen yrittänyt noudattaa ihmisten toivomuksia niissä. Kirjan kuvat ovat liki kaikki suvulta saatuja. Panen malliksi näkyviin (alakuva) yhden juhlakuvan 1920–30-lukujen taitteesta. Siinä on Mainuan isäntä jossakin juhlassa. Melkein kaikilla on nimittäin valkoinen kukka rinnassa. Miesten keskellä on Mainuan Sepän isäntä, seppä Oskari Leinonen (1893–1963).

Tapio Leinonen

Esitelmä Kajaanin sukkokoukussa 22.8.2021

Kainuun Leinosten kirjatilanteesta

Kainuun Leinosista on julkaisematta vielä vähintään kaksi isoa sukuhaaraa: Kives 2–3 eli Säräisniemen Juusolan Leinoksetkin sisältävä sukuhaara, ehkä liki 10 000 henkeä, sekä Kives 7 eli Hongatkin sisältävä sukuhaara, 10 000–15 000 henkeä. Iso osa kummankin sukuhaaran ihmisistä löytyy jo julkaistuista kirjoista. Lisäksi on useita pienempiä sukuhaaroja, joiden yhteyttä Kainuun Leinosten ”isoon puuhun” ei ole vielä ainakaan saatu selvitettyksi.

Kun täydennätte tai korjaatte tietoja sukuseuramme aineistoon, nyt osoite on Pertti Leinonen, (yhteystiedot lehden sivulla 8). Hän on ottanut vastuun seuran sukututkimus- ja DNA-vastaavan tehtävistä. Pertti avustaa myös niitä, jotka haluavat tehdä DNA-testin. Testit auttavat meitä todentamaan ja täydentämään myös vielä aukollisia sukutietoja, kuten esim. Säräisniemen palaneitten kirkonkirjojen takia aukollisiksi jääneitä tietoja.

Tapio Leinonen

Seppä Oskari Leinonen (1893–1963) kuvassa keskellä

Ylioppilas Bertta Leinonen
23.5.1942

Melalahden ihmisistä ja taloista -kirjan kirjoittaja on poissa

Bertta Hietämäki, os. Leinonen 1923–2021

Agronomi, MMM, BSc Bertta Hietämäki kuoli 98-vuotiaana 13. elokuuta 2021 elämästä kyllänsä saaneena. Hän asui lähes loppuun asti kotonaan Vaasan Rantakadulla nauttien ikkunastaan ja parvekkeeltaan aukeavista merimaisemista. Pari viimeistä kuukautta hän oli hyvässä hoidossa Kristiinankaupungissa Geritrimissä, joka veteraanien veljeskotina olikin rintamalotalle sopiva päätepy-säkki. Bertta pysyi loppuun asti mieleltään terävänä ja vanhustyön ammattilaisena hän ymmärsi jokapäiväisen itsestään huolehtimisen ja aktiivisuuden tärkeyden. Muutaman viimeisen vuoden aikana elämänhalu kuitenkin väheni fyysisten vaivojen lisääntymisen vuoksi. Näön heikkenemisen aiheuttama rakkaan lukemis- ja kirjoitusharrastuksen vaikeutuminen oli merkittävä elämänlaatua heikentävä tekijä.

Vuonna 2012 edesmenneen Saara-sisaren kanssa yhteinen Vainion kotitilasta peritty ja lohkottu kesäpaikka Itkonniemi Paltamon Melalahdessa oli Bertalle henkireikä, jossa vietetyt kesäiset viikot toivat aina iloa ja piristystä vuodenvuoroon. Vain kahtena

viimeisenä kesänään hän ei sinne enää jaksanut – vielä 95-vuotiaanakin hän vietti siellä itsekseen useita viikkoja. Rakkaus kotiseutuun ei koskaan sammunut, minkä ilmentymänä hän tuli Veikko-veljensä 60-vuotisjuhlissa vuonna 1975 luvanneeksi kirjoittaa vanhempiensa Elsan ja Erkin elämäntyöstä. Ensimmäinen luonnos valmistui parissa vuodessa, mutta Bertta innostui tutkimaan kylänsä vaihteita laajemminkin. Seuraavat viitisentoista vuotta Bertan vapaa-aika kuluikin suurelta osin tuon kotikyläprojektin parissa arkistoja tutkien ja melalahdelaisia pienelle kasettinauhurille haastatellen. Vihdoin vuonna 1993 Bertta totesi, että voimavarojen rajallisuuden vuoksi oli julkaistava se, minkä hän siihen asti oli saanut muistiin merkityksi, vaikka hän harmittelikin monen kohdan vaillinaiseksi jäämistä. Työläydestään huolimatta kirjahanke tuotti Bertalle valtavasti iloa ja voimaa, kun hän pitkinä talvikuuauksina Merenkurkun rannalla sai mielessään palata Melalahden lempeisiin maisemiin ja sen asukkaiden pariin. Bertta toimi kotikylänsä hyväksi myös kyläkummina ja Melalahti-Akatemiassa.

Melalahden ihmisistä ja taloista -kirjan kansikuva Bertan kotitalosta Vainiosta Melajoen suusta 1950-luvun lopulta

Bertta syntyi 19.6.1923 perheen viidestä lapsesta nuorimpana. Elsa-äiti ei ollut päässyt käymään kouluja haluamassaan määrin, joten hän päätti kaikin keinoin sen lapsilleen mahdollistaa. Niinpä Bertta pääsi neljän hyvin sujuneen alakouluvuoden jälkeen 11-vuotiaana oppikouluun Kajaanin yhteislyseoon Saara-sisarensa perässä. Oppikoululaisen elämä oli aineellisesti niukkaa kortteerissa toisten nurkissa. Kotona käytiin noin kerran kuukaudessa joko Ukko-moottorilla Oulujärven poikki tai junalla – rautatie oli tullut Melalahteen vuonna 1930. Talvisodan alkaessa koulunkäynti keskeytyi Yhteislyseon muuttuessa sotilaiden kokoontumispaikaksi ja Bertta liittyi pikkulottiin toimien muonitustehävissä ensin Kajaanissa ja sitten kotona Melalahdessa. Väli rauhan ja jatkosodan aikana oppikoulun käynti jatkui aina ylioppilaaksi asti ja koulunkäynti keskeytyi välillä toimintaan viestilottana puhelinkeskuksessa Novaja Tiiksassa ja Repolassa. Sotajan aiheuttamien vaikeuksien vuoksi Suomessa ei järjestetty ylioppilaskokeita keväällä 1942, vaan kaikki abiturientit julistettiin opetusministeriön

päätöksellä ylioppilaiksi ilman ylioppilaskokeita. Bertta oli kotikylänsä toinen ylioppilas; ensimmäinen oli vuotta aiemmin kirjoittanut Saara-sisar.

Bertta pyrki ja pääsi jatkamaan opintojaan Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa valmistuen sodan jälkeen ensin agronomiksi ja sitten maatalous- ja metsätieteiden kandidaatiksi (nyk. maisteri). Helsingin pommitukset olivat opiskeluajan ikävin muisto; yksi mukavimmista taas oli kesäharjoittelu Norjan maatalouskorkeakoulussa Åsissa kesällä 1948. Ulkomaanpassia ei heti sodan jälkeen saanut helposti ja passi myönnettiin lopulta täsmälleen Norjan-matkan ajaksi.

Vuonna 1950 Bertta muutti vuosisadan alun siirtolaisaallossa Yhdysvaltoihin lähteneen Katri-tätinsä pyynnöstä tämän lähelle Seattleen, jossa Bertta teki töitä ja opiskeli University of Washingtonissa tutkinnon Bachelor of Science in Home Economics. Professori Toivo Rautavaaran kirjoittama suosituskirje oli ratkaisevan tärkeä opiskelupaikan ja -viisumin saamisessa.

Kahden vuoden kuluttua Bertta kuitenkin palasi Suomeen tätinsä estelyistä huolimatta. Hän työskenteli ensin opettajana ja tilanhoitajana Ulvilassa, Sotkamossa ja Ristiinassa. Ohessa hän auskultoiti opettajaksi ja pääsi kolmen vuoden kuluttua opettajaksi Paltamon yhteiskouluun - silloin opetettiin myös maatilataloutta. Pääasiassa hän kuitenkin opetti luonnonhistoriaa ja maantietoa. Bertta asui Paltamon kirkonkylällä, mutta kävi viikonloppuisin ja lomilla auttamassa Veikko-veljensä perhettä synnyinkotinsa Vainion maatöissä. Tuolloin Bertta oli perustamassa Paltamo-Seuraa ja Paltamon kotiseutumuseota. Kotiseudun hyväksi tehdystä työstä Bertta palkittiin Suomen kotiseutuliiton kultaisella ansiomerkillä vuonna 2012.

1960-luvulla Bertta hakeutui Vaasan kesäyliopistoon täydentämään opetustyössä tarvitsemiaan tietoja. Vaasassa hän tutustui hortonomi Lauri Hietamäkeen, jonka kanssa avioitui vuonna 1963. Seuraavan vuoden alussa hän alkoi työskennellä Vaasan sairas- ja vanhainkodin johtajana. Useiden laki- ja organisaatiomuutosten jälkeen Bertta jäi vuonna 1986 vanhuuseläkkeelle johtajan virasta vanhainkoti Tammikartanossa, jonka historiikin hän julkaisi vuonna 2007. Suomen kaupunkiliiton hopeinen ansiomerkki 20-vuotisesta Vaasan kaupungin palveluksesta myönnettiin Bertalle vuonna 1984. Tasavallan presidentti antoi Bertalle Suomen Leijonan ritarikunnan ansioristin itsenäisyyspäivänä 1982. Bertan omasta mielestä paras palkinto ja arvonimi oli Mummi, joka hän sai olla kolmelle lapsenlapselleen.

Antero Hietamäki
kirjoittaja on Bertta Hietamäen poika

Bertan pitkäaikainen virka-asunto Vaasan Sairas- ja vanhainkodin johtajana nimettiin Berttalaksi eläköitymisen jälkeen. Kuva joulukuussa 2018.

Bertan kirjoittamia kirjoja

Pro gradu "Paltamon lampaiden laiduntamisesta." (1947)

Melalahden ihmisistä ja taloista (1993)

Laineita pimeässä vedessä (1995)

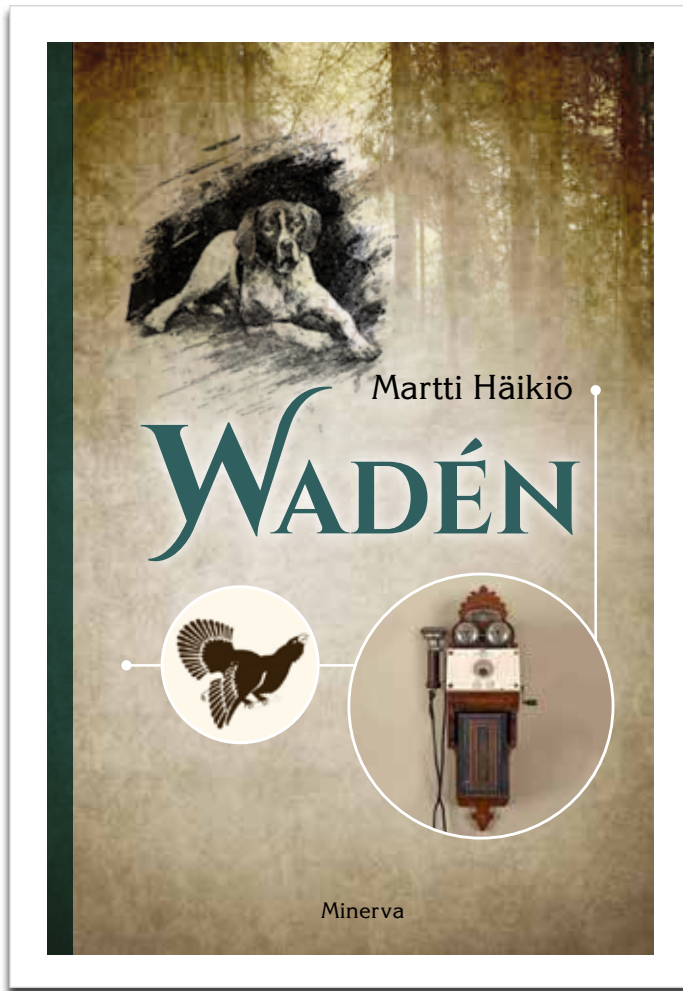
Vanhenemisen taidottomuus (2003)

Vaivaistalosta Tammikartanoon, poimintoja matkan varrelta vuosina 1886–2004 (2007)

Mummin murinoita (2011)

Amerikan täti 1887–1968, Pilkahduksia yhden siirtolaisen elämästä (2014)

Lisäksi lukuisia lyhyempiä kirjoituksia kokoomateoksissa ja lehdissä.

Martti Häikiö

Wadén

Minerva 2021. 345 s.

Dan. Joh. Wadén puhelimen, sähkövalais-
tuksen, metsästyksen ja kenneltoiminnan
edelläkävijänä.

Dan. Joh. Wadén, inflytelserik föregångare
inom telefoni och elbelysning, jakt och
kennelverksamhet.

Martti Häikiö

Wadén

Daniel Johannes Wadénin (1850–1930) elämäkerta avaa näkymän niin suomalaisen tietoliikenteen ja yritystoiminnan kuin metsästyksen ja koiraharrastuksen ensiaskeliin Suomessa.

Wadén oli monen alan uranuurtaja. Parhaiten hänet tunnetaan Suomen puhelintoiminnan isänä. Hänen aikaansaannoksiaan olivat Helsingin Puhelinyhdistys, nykyisen Elisa Oyj:n kantayhtiö, sekä Etelä-Suomen kaupunkienvälinen puhelinyhtiö eli kaukopuheluliikenne.

Wadén myös rakensi Helsingin ensimmäisen sähkölaitoksen, ja Helen Oy pitää häntä perustaja-isänään.

Wadén oli luomassa valtakunnallista metsästysjärjestöä ja maamme ensimmäistä kenneljärjestöä. Hän oli nykyaikaisen riistanhoidon ja käyttökoirien, erityisesti suomenpystykorvan ja suomenajokoiran, jalostustoiminnan edelläkävijä.

Kirja on kaksikielinen (suomi, ruotsi) ja sen runsas kuvitus on valtaosin aiemmin julkaisemattomaa.

Leevi Leinonen 4.11.2020

Markku Leevi Leinosen muistolle (1932–2021)

Leinosten sukuseuran pitkäaikainen jäsen, Markku Leevi Leinonen syntyi esikoisena 1.5.1932 Paanajärvellä Sirkelän Välitalon tilalla Anna Maria (o.s. Lämsä) ja Kalle Leinosen perheeseen. Leevin jälkeen syntyivät Sirkka, Inkeri, Ilmi, ja Toivo. Välitalon tila oli Leevin syntyessä hänen isovanhempiensa Kustaa ja Reeta Sofia Lämsän hallinnassa. Tilalla asuivat luonnollisesti myös kaikki Reetan ja Kustaan lapset, joita oli seitsemän Anna Marian lisäksi. Kustaa Lämsä kuoli jo 1933, ja talo ehti päästä huonoon kuntoon, ennen kuin Kalle Leinosta tuli virallisesti talon isäntä vuonna 1936.

Talvisodan syttyminen 30.11.1939 muutti Annan ja Kallen tulevaisuudensuunnitelmat. Välitalon suurperhe joutui evakkoon, kuten kaikki muutkin paanajärveläiset. Kalle Leinonen joutui heti merkittävään taisteluun Suomussalmen Alassalmeen 6.12.1939, jossa nämä erillisipataljoona 16:n korpi-soturit pysäyttivät venäläisten etenemisen. Perheen naiset ja lapset olivat talvisodan ja välirauhan aikana evakossa ensiksi Pudasjärven Hirvaskoskella, sitten Pintamolla. Tammikuussa 1940 kaikki Paanajärven talot oli määrätty poltettaviksi. Ei ollut enää kotia mihin palata! Talvisota loppui 13.3.1940, mutta perheen evakkotaival jatkui vielä

Pintamolla. Perhe muutti Kuusamon Tuovilan kylään jatkosodan jo alettua syksyllä 1941 – mielessä lienee jo siintänyt paluu Paanajärvelle.

Onnettomuudet olivat tässä vaiheessa vasta alullaan. Leevin isä Kalle Leinonen kaatui 21.11.1941 jatkosodan ensimmäisenä syksynä Lohivaaran ankarassa taistelussa kaukana Suomen vanhan rajan toisella puolen. Kalle haudattiin Kuusamon sankarihautausmaalle. Leevi muisteli hautajaisia viime kesänä; arkkuun ei ollut saanut katsoa.

Helmikuussa 1942 Anna Maria joutui lähettämään 7-vuotiaan Sirkkan ja 5-vuotiaan Inkerin sotalapsiksi Ruotsiin. Koko muu Lämsän suurperhe muutti takaisin Paanajärvelle kesällä 1942. Leevin serkku Inkeri Sivonen kertoi kirjassaan:

”Talosta oli jäljellä vain uuninrauniot, mutta leivän paistaminen ja ruuan valmistaminen onnistui ilman kattoa ja seiniäkin. Yksi perheen vanhoista lehmistä oli tunnustettu ja pääsi takaisin kotinavettaan. Kellarista tehtiin perheelle sauna, ja entisestä saunasta väliaikaisasumus.”

Perheen ainoa mies oli tuolloin 16-vuotias Edvin Lämsä, Leevin eno. Leevi itse oli tuolloin 10-vuotias, Ilmi 4-vuotias ja Toivo alle vuoden vanha.

Syksyllä 1942 Anna Maria muutti lapsineen Ranuulle. Hän kuoli lentävään keuhkotautiin 4.8.1943. Urhea Reeta-mummi, joka hoiti tytärtään Ranualla loppuaikana, palasi vielä kerran Paanajärvelle mukanaan tyttärensä lapset Leevi, Ilmi ja Toivo. Reeta joutui siis lastenlastensa yksinhuoltajaksi lähes 60-vuotiaana. Syksyllä 1944 alkoi viikon kestänyt viimeinen evakkotaival, joka päättyi Saloisiin. Sirkka ja Inkeri jäivät pysyvästi Ruotsiin.

Vuonna 1947 Reeta-mummi ja lapset muuttivat Lumijoelle. Siellä Leevi suoritti kansakoulun loppuun ja sai päästötodistuksen, käytyään siihen mennessä kuutta eri koulua! Huolimatta hyvin repaleisesta lapsuus- ja nuoruusajasta, Leevin kaikki koulu- ja työtodistukset löytyivät siistissä järjestyksessä kotilipaston laatikosta. Selvästikin koulunkäynti oli ollut hänelle tärkeää. Kansakoulun päästötodistuksessa oli hyviä numeroita; historiasta kymppi ja huonoimpana seiska laulusta. Sukulaiset kannustivat Leeviä hakemaan ammattikouluun Ouluun, jonne hän pääsikin vuonna 1949 metalliosastolle, ja valmistui kesäkuussa 1951. 1950-luvulla hän työskenteli mm. Ruona Oy:ssä Raahessa koneistamossa harjoittelijana, ja myöhemmin Pellonraivaus Oy:ssä sorvaajana.

50-luvun lopulla Leevi tapasi äitini, liminkalaisen Eeva Harjun Oulussa, ja he alkoivat seurustella isän asuessa serkkunsa luona Oulujoella. Tämä taisi olla Leeville aikamoinen onnenpotku. Avioittoon Leevi ja Eeva vihittiin 4.11.1960, joten timanttihääpäivää he viettivät vuosi sitten marraskuussa. Leevi jatkoi opiskeluaan Oulun teknillisessä koulussa ja valmistui koneenrakennuksen valmistustekniikan linjalta teknikoksi keväällä 1964. Syksyllä 1964 Leevi valittiin Taivalkosken ammattikoulun asentaja-koneistajalinjan työnopettajaksi. Minä synnyin perheen ainoana lapsena marraskuussa 1964 Taivalkoskella. Vuonna 1968 Leevi valmistui Hämeenlinnan ammattikoulujen opettajaopistosta. Sieltä isäni lähetti minulle postikortin viikottain.

Taivalkoskella isä viihtyi mainiosti. Maisemat olivat monin osin Paanajärven synnyinseudun kaltaisia; oli vaaroja, koskia, metsiä ja soita. Kuusamon Leinosten ja Lämsän sukujen tapaan Leevikin oli ahkera marjastaja. Tämän lisäksi hän oli ahkera koiraharrastaja. Aluksi oli sekarotuinen Hessu, sitten saksanseisoja Julia. Myöhemmin minun ja puolisoni Markun koira Murre oli Leeville hyvin rakas. Leevi oli joitakin vuosia mukana Taivalkosken hirviporukassa ja Päätalopäivien näytelmissä. Autot olivat tärkeitä ja jo 1970-luvulla hän hankki asuntovaunun ja kaitafilmikameran. Monen ikimuistaisen kesän ajan perhe reissasi ympäri Suomea Leevin tallentaessa retkiämme kaitafilmaten.

Isäni Leevi aloitti kuntoilun 1975 jälkeen, kun Taivalkoskelle rakennettiin valaistu latu. Hiihtämään saattoi lähteä vielä töidenkin jälkeen. Myös pyöräilystä tuli isälle rakas harrastus. Hiihtoa ja pyöräilyä hän harrasti viime vuosiin saakka, kilometrejä kertyi parhaina vuosina tuhansia. Myös penkkiurheilu oli isälle tärkeää, mm. formulat ja talviurheilulajit. Leevi pääsi käymään Paanajärvellä oman kotitilansa raunioilla helikopterikyydillä 1990-luvun vaihteessa. Leevi ja Eeva muuttivat vuonna 1992 Ouluun isän jäädessä eläkkeelle.

Luonteeltaan Leevi oli leppoisa, hyväntahtoinen ja rauhallinen. En muista kertaa, että hän olisi sanonut jostakin ihmisestä pahaa sanaa. Vaimoan Eevaa hän auttoi aina tarpeen vaatiessa; loimen luomisessa kangaspuihin, asioinneissa, puutarhahoidossa, ja kalaruokien valmistuksessa. Pankkiasiat ja autolla ajo hoituivat häneltä aina syyskuuhun 2021 saakka.

Isän pitkäaikainen kollega Taivalkosken ammattikoulusta, Pasi Tahvanainen, kertoi muistotilaisuudessa muun muassa heidän yhteisistä kurssi- ja hiihtokilpailumatkoistaan. Mieleenpainuva oli tarina ammattikoulun uudesta tietokoneohjatus työstökoneesta 1980-luvun lopulla, jonka ohjelmoinnin he, kaksi ”teknikonretaletta” opettelivat.

Myös isän pikkuveli, Toivo Leinonen kertoi lämpimiä muistoja isoveljestään. Esimerkiksi heidän joulunvietoistaan Taivalkoskella 1960 luvulla Toivon ollessa vielä poikamies. Toivo lainasi tunteuksiaan Leevi-veljestä Mika Waltarilta:

”Vaikka tiemme erkani päällä maan, jäi meille muistojen silta. Sillä sillalla kanssasi olla saamme. Joka ainoa päivä ja ilta.”

Leevi ja pikkuveli Toivo 1941

Lonkkamurtuman jälkeisen leikkauksen komplikaatiot ja keuhkokuume uuvuttivat Leevin ikuiseen uneen kuuden viikon sairaalarupeaman jälkeen sunnuntaina, marraskuun 7. päivä 2021. Leevin siunaustilaisuus toimitettiin Oulun kaupungin Oulujoen kirkossa perjantaina 26.11.2021, ja hänet haudattiin Oulujoen kirkon hautausmaalle.

Ikuisesti isää kaivaten, Kempele 2.12.2021
Riitta Anneli Leinonen

Kirjalliset lähteet:

Inkeri Sivonen: Olimme lähtö ja hiljaisuus.

Lämsän suku Kuusamon Paanajärvellä. 2015.

Tapio Leinonen, Tatu Leinonen:

Kuusamon Leinokset. Mikko Pekanpoika Leinosen (1689–1762) jälkeläiset, 2014.

Reppureissaajan talvieväitä

Kalle Päätalon kotikunnailla

Koillismaalla, Taivalkosken Iijokivarren Jokijärven rantamailla on aivan mainio visiittipaikka talvi- ja kesämatkaajalle. Kallen kotitaloa pääsee ihastelemaan talviasussaan vaikka hiihtäen ja kesäisin taivaltaen pitkospolkua pitkin yli suomaiden.

Lähinaapurissa, Ijoen alajuoksun suuntaan sijaitsee Karppisen Helenan ja Askon ylläpitämä mainio majoittautumis- ja ruokailupaikka Lomakartano Saija (www.saija.fi). Keittiömestari-emäntänä Saijassa toimii Kuusamon Paanajärven sukutaustainen Tiina Tauriainen, jonka yksi monista lähiruokaresepteistään jääkellarin siika on nyt lukijoidemme käytettävissä.

teksti ja kuvat Veli M.J. Leinonen

Jääkellarin siika

- 2 siikafileettä (1,4kg – 1,6 kg)
- 3 rkl karkeaa suolaa
- 5 kpl katajanmarja
- 2 tl sokeria
- 1¾ dl vettä
- 1 dl väkiviinaetikkaa
- 1½ dl sokeria
- 1–2 porkkanaa
- 4 iso sipulia
(5-10 tippaa tervankusta)

Puhdista kalat, suomusta ja fileoi. Suola ja katajanmarjat hierretään huhmareessa. Levitä mausteet kalan pinnalle ja ripottele sokeri. Anna suolautua yön yli. Kiehauta etikka, vesi ja sokeri. Jäähdytä liemi. Toisena päivänä: Poista siiosta pinta-suola pyyhkäisten ja viipaloi siikafileet 1,5–2 sentin haarukapaloiksi. Nahka jätetään kalaan. Lado siikapalaset lasi- tai savitölkkiin kerroksittain ja lisää joukkoon renkaiksi leikattu sipuli. Kaada päälle kylmä liemi. Ellei liemi riitä, keitä sitä lisää. Sulje tölkki kannella tai foliolla. Hienon makuviivahteen saat tuotokseen lisäämällä liemeen 5-10 tippaa tervankusta. Tarkista maku maistellen.

Jääkellarin siika sopii mainiosti alkuruuaksi sellaisenaan. Voit myös loihtia siiasta omanlaisen alkuruoka-annoksen erilaisin lisäkkein. Lisukkeeksi sopivat majoneesipohjaiset kylmät kastikkeet, tilli ja ruohosipuli puikulapottujen kera.

Markku Leinosen glögi

Saimme kahvilayrittäjä Markku Leinoselta (lue lisää sivulta 11) lukijoillemme suunnatun talvisen glögireseptin:

- 7 dl pullo glywine
- 4 tl Ruoveden herkun glögimaustetta (sisältää kanelia, pomeranssinguorta, kardemummaa ja neilikkaa)
- 7 dl glögimehua

Kuumenna seos lähes kiehuvaaksi. Tarjoa glögilasista tai savimukista höyryävän kuumana.

Onnea uuteen vuoteen 2022!

Leinosen sukuseura toivottaa koko suvulle rauhaisaa vuoden vaihdetta, kirkakoita talvikelejä ja kaikin puolin suotuisaa kevättä Juhannusta odotellessa!

Leinosten sukuseuran sukukuusi Kuusamossa, istutettu 8.8.2009

Riitta Leinosen perhe kiittää sukuseuraa ja anteliaita jäseniä sukupuun uuden kyltin kustannusten jakamisesta!

Tärkeä tiedote sukuseuran jäsenille!

Ajantasaiset yhteystietosi ja etenkin sähköpostiosoitteesi ovat toiminnallemme tärkeitä. Päivitäthän tietosi! Jäsenmaksulaskujen toimittaminen suoraan sähköpostiisi vähentää merkittävästi mm. postituskuluja. Jos niin toivot, voimme meilata sinulle suoraan myös ajankohtaista tietoa seuran uutisista,

tulevista tapahtumista, jne. Voit päivittää tietosi rekisteröitymällä suoraan jäsenpalvelumme tuottajan Membookin sivuilla netissä, www.membook.fi. Palvelua on helppo käyttää.

Jos jokin askarruttaa, jäsenasioissa auttaa Jaana Sarkkinen, 0500 333 308, jaana.sarkkinen@saunalahti.fi

Onnittelut merkkipäivän johdosta

100

Iivo Pekka Valtanen, Kerava 1922-05-29

95

Martti Pyykkönen, Helsinki 1926-12-24

90

Irja Rainto, Espoo 1932-02-18

Martti Antti Häikiö, Joensuu 1932-04-22

Marjatta Lankinen, Sotkamo 1932-05-07

Seppo Komulainen, Kajaani 1932-05-27

Liisa Leinonen, Mäntsälä 1932-05-31

85

Terttu Kivistö, Siilinjärvi 1937-03-19

Helvi Leinonen, Säräisniemi 1937-06-01

80

Eeva-Liisa Jalava, Kuopio 1942-02-26

Aulis Alvar Leinonen, Otanmäki 1942-05-03

Anna-Maija Kurttila, Oulu 1942-05-27

75

Soile Leinonen, Savonlinna 1946-12-24

Tapio Antti Leinonen, Kurenpolvi 1947-02-16

Laina Leinonen, Raahe 1947-03-12

Pentti Leinonen, Oulu 1947-03-21

Martti Leinonen, Kestilä 1947-03-22

Erkki Antero Leinonen, Pudasjärvi 1947-03-30

Jaakko Eino Leinonen, Helsinki 1947-04-02

Eila Leinonen, Janakkala 1947-04-23

Anna-Liisa Leinonen, Kurenpolvi 1947-05-05

Anneli Tirkkonen, Lappeenranta 1947-05-07

Eino Leinonen, Lappeenranta 1947-05-10

Reino Kauppinen, Vieremä 1947-06-08

Pertti Leinonen, Ruukki 1947-06-14

70

Pertti Leinonen, Espoo 1951-12-30

Tuija Mikkonen, Mieslahti 1952-01-04

Kaarina Hyvönen, Helsinki 1952-01-17

Jouko Haataja, Otanmäki 1952-02-19

Enni Helena Karjalainen, Vuolijoki 1952-03-24

Leena Huusko, Vuokatti 1952-03-26

Yrjö Leinonen, Oulu 1952-04-03

Vuokko Valkonen, Hammaslahti 1952-04-09

Ritva Pernu, Tornio 1952-05-08

Veli Leinonen, Helsinki 1952-05-24

Maija Leinonen, Espoo 1952-05-31

Kaija Anneli Luukkainen, Sotkamo 1952-05-31

Irja Karjalainen, Kajaani 1952-06-02

Aija Kylmänen, Kuusamo 1952-06-25

65

Ilkka Leinonen, Kilpisjärvi 1957-02-13

Elsa Elina Leinonen, Kouvola 1957-02-16

Teuvo Leinonen, Paltamo 1957-03-23

Marja Liisa Kontkanen, Vantaa 1957-03-29

Maire Kyllikki Jääskelä, Haapavesi 1957-04-23

Taisto Leinonen, Sotkamo 1957-04-25

Ari Palomäki, Hämeenlinna 1957-04-26

Ari Ilpo Olavi Tuunainen, Kestilä 1957-05-08

Elvi Leinonen, Helsinki 1957-05-27

Veli Markku Leinonen, Kestilä 1957-06-01

Anna Mari Palomäki, Hämeenlinna 1957-06-04

60

Anne Timonen, Kajaani 1962-01-15

Petri Leinonen, Tornio 1962-01-16

Heikki Leinonen, Järvenpää 1962-01-19

Pertti Leinonen, Rovaniemi 1962-03-06

Jaana Sarkkinen, Espoo 1962-04-05

Anne Siviä Poutanen, Imatra 1962-05-18

55

Anne Leinonen, Helsinki 1967-01-23

Heikki Petteri Leinonen, Oulu 1967-04-28

Tarja Tuulikki Leinonen, Paltamo 1967-05-30

Juha Leinonen, Tampere 1967-06-01

50

Juuso Martinpoika Häikiö, Hyvinkää 1972-05-02

Mika Leinonen, Hammaslahti 1972-05-23

UUTUUS

Tapio Leinonen
Kainuun Leinokset 3
Mainuan Leinokset

Sukuhaaran kantaisä Juho Juhonpoika Leinonen (n.1635–n.1682) muutti Paltamon Melalahdesta Kajaanin Mainuulle 1670-luvulla. Sukuhaaran voi katsoa alkaneen tästä. Hinta 50 €
Kainuun Leinokset 3+2 yhteensä 60€

Tapio Leinonen, Tatu Leinonen
Kainuun Leinokset 1
Loppuunmyyty

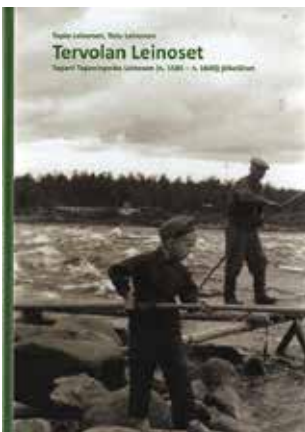
Tapio Leinonen, Tatu Leinonen
Kainuun Leinokset 2

Matti Paavonpoika Leinosen (1710–1764) jälkeläisten sukutaulut, yhteensä n. 14 500 henkeä. Hinta nyt 30 €

Tapio Leinonen, Tatu Leinonen
Kuusamon Leinokset

Kirjan aluksi esitellään Kuusamon varhaisimmat Leinokset, Leinokset Kuusamon asuttajina ja pitäjän vanhat maakirjatalot. Sitten on kuvaus keskeisimmästä kylästä Paanajärvestä tänään. Käsittää yli 10 000 Kuusamon Leinosiin kuuluva. Mukana on Kuusamon Leinosten keskeisten talojen kartta sekä kartta Paanajärven, Tavajärven ja Vatajärven taloista. Hinta 30 €

Tapio Leinonen, Tatu Leinonen
Tervolan Leinokset

Leinosen sukuseuran 4. kirja ilmestyi 2015. Se täydentää Leinosten sukukirjasarjaa. Siitä löytyy 10 622 henkilöä, joiden kanta-isiä muutti Tervolaan Kainuusta 1500-luvun lopulla. Hinta 50 €

Myynti Kainuun kirja- ja paperikauppa
Puolangantie 12, 88300 Paltamo
puh. 08-871 025, 0400-682 833
kainuun.kirja@paltamo.net
www.kainuunkirja.net